

13.2.2009

A-Kiltojen Liitto ry ja
Kunnallinen Päihdehuoltoyhdistys ry

KANNANOTTO: Asiakas muistettava mielenterveys- ja päihdepalveluja uudistettaessa

A-Kiltojen Liiton ja Kunnallisen Päihdehuoltoyhdistyksen yhteisseminaarissa 12.2. Helsingissä käsiteltiin vasta valmistuneen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman* ehdotuksia mielenterveys- ja päihdetyön yhdistämiseksi. Näkökulmana seminaarissa oli erityisesti asiakaslähtöisyyden arviointi. Suunnitelmassa todettiin olevan paljon hyvää, mutta myös pyrkimyksiä, joista oltiin huolestuneita.

Päihdehoidossa perinteisesti tavoiteltu matala hoitopääsykynnys on se malli, jota pitää soveltaa myös mielenterveyshoitoon. Muuten kehitys saattaa johtaa hoitokynnyksen korottumiseen, mikäli toimintalinjaukset noudattelevat terveydenhuollossa yleisesti käytössä olevia lähetekäytäntöjä. Suunnitelman tavoite mielenterveys- ja päihdeongelmaisten tasavertaisesta hoitopääsystä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden kanssa on tietysti oikea ja tavoiteltava.

Hallinnollista yhdistymistä tärkeämpää on, että palvelujen käyttäjälle on yhtä helppoa hakeutua päihdehoitoon, hoitamaan mielenterveysongelmaansa tai molempia. Jos kunnassa on esimerkiksi jo toimiva päihdehuolto, jossa kyetään hoitamaan myös mielenterveysongelmia, voisi vastuu mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämisestä olla tällä yksiköllä.

Päihde- ja mielenterveystyössä ei välttämättä voida soveltaa sellaisia tehokkuuden ja tuottavuuden mittareita, joita käytetään muussa palvelu- ja tavarahankinnassa. Päihde- ja mielenterveystyössä voi tavoitteena olla pelkästään kärsimyksen lievittäminen – riippumatta siitä, onko varsinaista kuntoutumista odotettavissa vai ei.

Päihde- ja mielenterveysongelmien hoidossa pitää pystyä aina ottamaan huomioon ihmisen koko elinympäristö kuten perheenjäsenet ja muut läheiset ihmiset. Seminaarissa tuli voimakkaasti esiin suunnitelmastakin nouseva näkemys, että mielenterveys- ja päihdetyötä ei voi tehdä tuloksellisesti ilman kokemusasiantuntijuutta, vertaisten ja läheisten tukea. Heidän osaamisensa tulee ottaa mukaan jo palvelujen suunnitteluun. Myös avo- ja laitoshoidon tarvitsevat toisiaan. Niitä tulee kehittää rinnakkain. Toinen ei tuota tuloksia, jos toisessa on puutteita.

Ville Liimatainen
A-Kiltojen Liitto ry, toiminnanjohtaja
p. 040 356 6586

Hannu Silvennoinen
A-Kiltojen Liitto ry, puheenjohtaja

Marjo Tervo
A-Kiltojen Liitto ry, päihdeasiamies, varatuomari
p. 040 501 2085

Martta Palttila-Pulli
Kunnallinen päihdehuoltoyhdistys, ylilääkäri, Vantaan päihdepalvelut

Matti Virtanen
Kunnallinen päihdehuoltoyhdistys, päihdeklinikan johtaja, Lapin sairaanhoitopiirin päihdekliniikka
p. 040 545 6674

Hilkka Marttinen
mielenterveys- ja päihdeongelmaisen omainen

*Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2009:3, Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma, Mieli 2009 –työryhmän ehdotukset mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi vuoteen 2015

<http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2009/02/pr1233819605898/passthru.pdf>

A-Kiltojen Liitto ry on eri puolilla maata toimivien päihdetoipujayhdistysten, A-kiltojen, keskusjärjestö. Toimivia A-kiltoja on noin 60. A-kiltojen toiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä ja rajoittaa päihdeongelmia. A-killat tarjoavat päihdetoipujalle mahdollisuuden viettää aikaa päihteettömässä ympäristössä ja rakentaa uusia, päihteittä toimivia ystävyysseuroja. A-killat ovat itsenäisiä yhdistyksiä ja ne järjestävät toimintaa paikallisten tarpeiden ja resurssien mukaan. Monet A-killat toimivat päiväkeskuksen tavoin ja ovat auki joka päivä tai useina päivinä viikossa.

Kunnallinen Päihdehuoltoyhdistys ry on valtakunnallinen yhdistys, jonka tarkoituksena on aatteellisesti ja ammatillisesti tukea kuntien ja kuntainliittojen ylläpitämien päihdehuollon toimintayksiköiden ja niiden henkilökunnan sekä asiakkaiden toimintaa. Yhdistys perustettiin vuonna 1984 turvaamaan ja kehittämään kunnallisen päihdehuollon palveluja.